

ДО
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ
44^{-ТО} НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На вниманието на:

Г-жа Анна Александрова, председател на Комисията по
правни въпроси

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № <u>K17-039-00-1</u>
гана <u>04.04.2020</u> г.

СТ А Н О В И Щ Е

От

Адв. Стефан Николаев Марчев, адвокат от Софийска адвокатска колегия, с личен номер в Единния регистър на адвокатите 1100126710, и група адвокати от Софийска адвокатска колегия:

Адв. Валентина Драичева Бакалова, с личен номер: 1800316810,

Адв. Жана Иванова Кисьова, с личен номер 1400299710,

Адв. Христо Владов Хинов, с личен номер 1300456410

Адв. Катерина Владимирова Граматикова, с личен номер 1600428310,

Адв. Александър Ивайлов Тонев, с личен номер 1700164010,

Адв. Ива Иванова Згурова-Шопова, с личен номер 1500493410

Адв. Мирослав Тодоров Мичев, с личен номер 1600316310

Адв. Мариана Емилова Вълкова, с личен номер 1800211110

Адв. Екатерина Спасова Методиева, с личен номер 1100497310,

Адв. Ваня Трайнова Стоянова, с личен номер 1400381710

Адв. Маргарита Руменова Димитрова, с личен номер 1500567410.

Адв. Иван Веселинов Ангелов, с личен номер 1000510210

Адв. Александър Андонов Бояджиев, с личен номер
1400490310

Адв. Десислава Методиева Миразчийска, с личен номер
1800127210

Адв. Силвия Първанова Любенова, с личен номер
1000430010

Адв. Любомир Николаев Владкиев, с личен номер
1700087510,

всички с общ електронен адрес за комуникация:
info@sak2020.com

Относно:

Законопроект № 054-01-28 от 02.04.2020 г. за изменение и допълнение на Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

На основание чл. 79, ал. 6 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание представяме на Вашето внимание Становище по Законопроект вх. № 054-01-28/02.04.2020 г. за изменение и допълнение на Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., което молим да имате предвид в процеса на обсъждане на законопроекта на второ четене в Правна комисия:

1. Относно § 1 от Законопроекта и предлаганото изменение на чл. 2 ЗМДВИП.

Вносителите предлагат в чл. 2 да бъде добавено второ изречение със съдържание „*Актът на министъра на здравеопазването подлежи на предварително изпълнение.*“

Считаме, че добавката е ненужна.

Актовете, с които министърът на здравеопазването налага временни

противоепидемични мерки и ограничения по време на извънредното положение, могат да бъдат квалифицирани както като **общии, така и като индивидуални административни актове по смисъла на АПК**. Съгласно чл. 180, ал. 1 АПК оспорването не спира изпълнението на общия административен акт, а на основание чл. 180, ал. 2 съдът може да спре изпълнението на основанията и по реда на чл. 166, ал. 2 и 3. АПК.

Издаваните от Министъра на здравеопазването заповеди по чл. 2 ЗМДВИП, във връзка с чл. 61 ЗЗ, които съставляват индивидуални административни актове подлежат на незабавно изпълнение, тъй като на основание чл. 61, ал. 6 ЗЗ обжалването не спира изпълнението им. Респективно, актовете, издавани на основание чл. 62 и чл. 63 ЗЗ са общи административни актове, които подлежат на предварително изпълнение (обжалването не спира изпълнението им) и по отношение на тях добавката е ненужна.

Дори да се приеме, че с добавката вносителите са имали предвид случаите, в които Министърът на здравеопазването ще издава индивидуални административни актове на друго правно основание извън Закона за здравето, **и по отношение на тях добавката също е излишна**. Разпоредбата на чл. 60, ал. 1 АПК и сега позволява във всеки индивидуален административен акт да бъде включено разпореждане за предварителното му изпълнение, когато това се налага, за да се осигури животът или здравето на гражданите, да се защитят особено важни държавни или обществени интереси и при опасност, че може да бъде осуетено или сериозно затруднено изпълнението на акта или ако от закъснението на изпълнението може да последва значителна или трудно поправима вреда.

Поради това считаме, че допълването на действащата разпоредба на чл. 2 с новото изречение 2 е излишно и ще създаде противоречива практика относно правната характеристика на заповедите, с които се налагат противоепидемичните мерките, относно правото на засегнатите лица да ги оспорят пред съда по реда на АПК и относно производството, по което ще подлежат на разглеждане жалбите срещу актовете.

2. Относно § 2 от Законопроекта и предлаганото изменение на чл. 3:

2.1. Относно предлаганата промяна на чл. 3, т. 1 ЗМДВИП.

Вносителите на законопроекта са предложили изменение на текста на чл. 3, т. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение (ЗМДВИП), с което се уточнява, че процесуалните срокове по дела *спират само за страните*, с изключение на сроковете *„по производства, посочени в решение на съответната колегия на Висшия съдебен съвет, обнародвано в Държавен вестник“*. (чл. 3, т. 1 от ЗМДВИП).

2.1.1. Относно добавката „само за страните“.

Спирането на процесуалните срокове и при действащата редакция на чл. 3, т. 1 ЗМДВИП не е само за страните, макар да липсва изрично уточнение в този смисъл¹.

Действащата разпоредба на чл. 3, т. 1 ЗМДВИП не освобождава от задължение съдилищата да извършват всички процесуални действия, чието извършване е съвместимо с действащите към момента противоепидемични мерки – провеждане на закрити заседания от еднолични състави на съдии, произнасяне от еднолични и тричленни състави в закрити заседания, провеждани при спазване на изискването за засилени противоепидемични мерки, включително провеждане на открити съдебни заседания при спазване на определено ограничение на принципа на публичност.

Въпреки това, и за да се избегне възможността за противното тълкуване, добавката „само за страните“ намираме за удачна и заслужаваща подкрепа.

2.1.2. Предложението, в частта, с която се предоставя възможност на „съответната колегия на ВСС“ да определя по кои „съдебни, арбитражни и изпълнителни“ производства сроковете ще продължават да текат, намираме за неприемливо по няколко съображения.

На първо място, това законодателно разрешение нарушава разделението на властите (чл. 8 КРБ). **Процесуалните срокове** за извършване на действия от страните по съдебни дела са предвидени в закон. Поради това *мораториумът върху процесуалните срокове също може да бъде налаган единствено и само със закон.*

Висшият съдебен съвет (ВСС) като орган, който управлява съдебната власт², има за цел да осигури условия (технически, финансови и кадрови) тя да изпълнява своите функции по защита правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата (чл. 117, ал. 1 от Конституцията). В условията на извънредно положение и действащите към момента противоепидемични мерки функциите на ВСС не се променят.

Спирането на процесуалните срокове, въведено с разпоредбата на чл. 3, т. 1 ЗМДВИП, е **законова мярка**, с която се цели смекчаване на неблагоприятните последици, които настъпват за страните по висящите съдебни дела в резултат на изпълнението на мерките и ограниченията, които налага министър на здравеопазването по чл. 2 от закона.

¹ Установените процесуални срокове винаги са за страните или другите участници в съдебното производство, но не и за съд (арг. от чл. 59, ал. 1 ГПК – сроковете, които не са установени от закона, се определят от съда; чл. 64, ал. 1 ГПК - съдът не взема предвид извършените процесуални действия след установените срокове, и пр.). Поради това спирането на процесуалните срокове касае само тези срокове, които имат значение за страните, не и за съда, който преценява спазването на всички срокове – както установените от закона, така и установените от съда.

² В този смисъл Решение № 3 от 7.07.2015 г. на КС по к. д. № 13/2014 г.

Целта на мораториума върху процесуалните срокове е осигуряването на възможност за страните по всички съдебни дела да упражнят ефективно процесуалните си права. Тази мярка не зависи от вида съдебно производство, а от наложените от министъра на здравеопазването мерки и ограничения за предотвратяване разпространението на епидемията.

Поради това е недопустимо орган на съдебната власт (съответната колегия на ВСС) да разполага с възможност да изменя кръга на делата, за които установения в закона мораториум не се прилага, т.е. да променя обхвата на въведения със закон мораториум, като въвежда производства, които са изключени от мораториума (и по които сроковете за страните ще продължават да текат).

На второ място, наложените със заповед на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки и ограничения са задължителни за изпълнение от всички граждани и държавни органи, в т. ч. и за органите на съдебната власт. **Въведените и актуални към момента противоепидемични мерки** макар да затрудняват, **не препятстват работата на обществените учреждения³, респ. достъпа до съдебните сгради и съответно извършването в тях на определен вид процесуални действия при ограничаване на масовостта и спазване на социална дистанция.** Всички общински и държавни органи и служби, лицата осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, вкл. и съдебните власти, са длъжни да предприемат подходящи и съответни действия за изпълнение на наложените противоепидемични мерки, съобразени с естеството на дейността им. Спирането на сроковете за изпълнение на процесуалните действия на страните по висящите съдебни дела не означава спиране на съдебните производства, а единствено предотвратява настъпването на неблагоприятните последици за страните, ако те не могат (и не успеят) да ги изпълнят в срока, указан в процесуалните закони. Затова с чл. 3, т. 1 законът им дава възможност да ги упражнят след отмяната на извънредното положение.

В предлаганата нова редакция на чл. 3, т. 1 изключението от мораториума на процесуалните срокове за извършване на процесуални действия от страните в производствата пред съд няма да произтича от закона (производствата, по които сроковете

³ С т. 5 от Заповед № РД-01-124/13.03.2020 г. е предписано преустановяване на всички форми на масови мероприятия, включително спортни, културни и развлекателни (т. 5 е актуална и към момента), а с т. 6 от Заповед № РД-01-124/13.03.2020 г. е предписано на всички работодатели да осигурят възможност за дистанционна работа, а когато това с оглед спецификите на дейността е невъзможно – да осигурят възможност за продължаване на дейността при спазване на „засилени противоепидемични мерки в работните помещения“.

ще продължават да текат няма да са посочени в закона), а от решение на съответната колегия на ВСС.

Поради това намираме за необходимо кръгът на съдебните производства, по които процесуалните срокове за страните ще продължат да текат, да бъде установен със закона, с който е въведен мораториума. Като законодателна техника това може да стане чрез посочване на кръга от производства в Приложение към чл. 3, т. 1, за да се не се утежнява излишно текста на разпоредбата.

На трето място, предложената редакция не съответства на изложените мотиви от вносителите. Ако измененията целят да прогласят очевидното – че ЗМДВИП не преустановява дейността на административните и съдебни органи и те продължават да изпълняват правомощията си по закон при спазване на мерките по чл. 2 от закона, намираме за достатъчно да се предвиди, че въпреки спирането на процесуалните срокове, ако страните изпълнят съответните процесуални действия в законовия срок, съдебното производство продължава и може да приключи с постановяването на съдебен акт. И обратното – съдът, пред който е висящо делото, не извършва процесуални действия, които са обусловени от изпълнението на процесуални действия на страните, за които срокът е спрял да тече на основание чл. 3, т. 1 и страната не е извършила процесуалното действие в периода на извънредното положение.

Дори да се приеме, че не е противоконституционно законодателното разрешение, което предоставя възможност на ВСС да определя кръга съдебните производства по които процесуалните срокове спират да текат, текстът на вносителите „съответната колегия на ВСС“ е неясен. Това е така, тъй като няма предвиден критерий, по който да се преценява коя „съответна“ колегия по отношение на сроковете в кои производства ще се произнася. Доколкото мораториумът върху процесуалните срокове по чл. 3, т. 1 касае съдебни производства, то „съответната колегия“ може да е единствено съдийската колегия на ВСС. Прокурорската колегия няма и не би могла да има отношение към процесуалните срокове в съдебните производства, в които прокуратурата има качеството на страна. Ако идеята на вносителите е прокурорската колегия на ВСС да има възможност да изключва от мораториума определени съдебни (а не досъдебни) производства, е възможно да се стигне до противоречиви решения на двете колегии на ВСС относно един и същ вид съдебни производства. Тази неяснота поставя в риск независимостта на съда от прокуратурата, като страна в наказателния процес. Поради това считаме, че ако бъде възприет за конституционосъобразен подхода орган на съдебната власт да определя кръга производства, за които се прилага мярката „спиране на процесуалните срокове“, този орган би могъл да

бъде единствено Съдийската колегия на ВСС.

2.2. Относно предлаганата нова редакция на чл. 3, т. 2 и т. 3

2.2.1. Предложението за промяна в чл. 3, т. 2 ЗМДВИП предвижда отпадане на „и други срокове“, което изключва от приложното поле на мораториума по чл. 3 **редица срокове, които не са давностни, но са установени в нормативни актове, и които са свързани с упражняване на права или изпълнение на задължения. Най-голямата група такива „други срокове“, са преклузивните срокове, чиято пропускане води до неблагоприятни последици за всички граждани и юридически лица, чийто права ще бъдат погасени.** Такива срокове са например, сроковете за искове по чл. 74 ТЗ, по чл. 25 ЗЮЛНЦ и редица други, които в практиката се определят не като процесуалноправни, а като материалноправни, тъй като неспазването им води до погасяване на материални права. Такъв е например, и срокът за подновяване на вписване на ипотека (срокът по чл. 172, ал. 1 ЗЗД), който не е давностен, нито е преклузивен, но неспазването му лишава ипотекарния кредитор от реда на ипотеката му, без да го лишава от възможност да я впише наново.

Премахването на добавката „и други срокове“, ще изключи от кръга на мораториума върху сроковете **и сроковете за обжалване на административните актове, което в условия на извънредно положение е недопустимо и непропорционално ограничение на достъпа до съд.**

В законодателството има много други срокове, чиято правна характеристика не е на давностни срокове, поради което сегашната редакция „и други срокове“ е удачна и създава нужната правна сигурност за всички граждани, че спазвайки противоепидемичните мерки в условията на извънредно положение, няма да се окажат в положението да търнят неблагоприятни последици поради пропуснат срок.

2.2.2. Предлаганата отмяна на т. 3 ще има за последица отмяната на мораториума върху сроковете за изпълнение на действията на участниците в административните производства, както и сроковете за изпълнение на указанията на органа, водещ административното производство.

Ако идеята на вносителите е била новата разпоредба на чл. 4 да обхване обществените отношения, регулирани от сегашната разпоредба на чл. 3, т. 3, то считаме, че целения резултат не е постигнат (за което съображения са изложени при коментара ни по-долу относно промените в чл. 4).

Поради това намираме за неудачно предложението на вносителите т. 3 на чл. 3 да отпадне.

2.3. По изложените съображенията предлагаме следната редакция на чл. 3, т. 1, 2 и 3 от ЗМДВИП:

Чл. 3. (1) За срока от 13 март 2020 г до отмяната на извънредното положение спират да текат:

1. процесуалните срокове за страните по съдебни, арбитражни и изпълнителни производства, с изключение на сроковете по производствата , посочени в Приложение № 1. В случай, че въпреки спирането на срока, страните са извършили процесуалните действия, от чието извършване зависи продължаването на производството, и изрично заявят, че желаят производството да бъде продължено, органът, пред който производството е висящо, предприема последващи действия.

2. давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права на частноправните субекти;

3. сроковете за извършване на действия или за изпълнение на указания, дадени от административен орган на страни или участници в производства, с изключение на производствата по Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

(2) Индивидуалните административни актове, издадени преди или по време на въведеното извънредно положение, се изпълняват преди да са изтекли сроковете за тяхното оспорване, ако всички заинтересовани страни писмено поискат това.

В Приложение № 1 към чл. 3, т. 1 от Закона може да се възпроизведе кръгът от дела, които към момента СК на ВСС е определила в свои Решения от 15.03.2020 г., 16.03.2020 г., 26.03.2020 г. и 31.03.2020 г. и които законодателят прецени, че са с висока обществена значимост, налагаща продължаването на съдопроизводствените действия в условията на въведеното извънредно положение

3. Относно предлаганата промяна на чл. 4 ЗМДВИП:

Считаме, че действащата редакция на чл. 4 ЗМДВИП следва да бъде запазена, а предлаганата промяна е неуспешна по няколко съображения:

3.1. Новата редакция на чл. 4 относно нормативно определените срокове не съдържа уточнението "извън тези по чл. 3", поради което се стига до противоречие между чл. 3, т. 1 и чл. 4. От една страна, съгласно чл. 3, т. 1 процесуалните срокове спират да текат за срока на извънредното положение, от друга страна, съгласно новопредложената редакция на чл. 4, нормативно-определените срокове (каквито са и процесуалните срокове) не спират да текат и

след като бъдат пропуснати, може да се направи *„мотивирано искане“* за определяне на нов срок, който започва да тече след отпадане на уважителните причини за пропускането му.

Това ще доведе и до конфликт със съответните процесуални норми в ГПК, АПК и НПК, където предпоставките за възстановяване и продължаване на срок са уредени по различен начин. Освен това, в процесуалните закони има предвидени и процесуални срокове, които не могат да бъдат продължавани. В действащата редакция на чл. 4 е пределно ясно, че съгласно чл. 3 процесуалните, давностните и преклузивните срокове (които водят до погасяване или прекратяване на права) спират да текат за срока на извънредното положение, а съгласно чл.4 други срокове извън тези, **които не водят до преклудирание на права, но са свързани с упражняването на такива права**, се удължават с един месец след отмяната на извънредното положение.

3.2. Неясно е и понятието *„административно определен“* срок. Ако се има предвид срок, определен от административен орган, е необходимо това да бъде ясно уточнено.

Въпреки това считаме, че редакцията на чл. 4 е неудачна, защото ако страната в административното производство изпитва затруднения да спази срока за обжалване на административен акт, който е преклузивен, да предприеме в законоустановен срок съответните действия или да изпълни в срок указанията на административния орган, по същите причини тя ще бъде възпрепятствана да депозира пред органа мотивирано искане за определяне на нов срок.

3.3. Разпоредбата на чл. 4 предвижда определянето на нов срок от страна на компетентния орган да става по негова преценка (органът *„може“*, а не *„определя“*), което намираме за неудачно, защото е предпоставка за произвол.

При наличие на предпоставките за определяне на нов срок по смисъла на новопредложения текст на чл. 4 би следвало органът да е задължен да определи нов срок.

3.4. Недопустимо е също така, органът да определя нов срок, който да започва да тече *„след отпадане на причините“*.

Използваният в предлаганата редакция израз *„определи нов срок“* не съответства на процесуалните понятия *„продължаване на срок“* или *„възстановяване на срок“*, поради което не позволява да се прецени дали искането следва да се прави преди изтичане на първоначалния срок или може да се подаде и след изтичането му.

Нормативно определените срокове са тези, установени в закон или друг нормативен акт и те не могат да се определят от административния орган, а неспазването на инструктивните срокове, не е пречка за приключване на административните производства.

Достатъчно е да се предвиди, че неспазването през периода на извънредното положение на инструктивните срокове по образуваните административни производства не води до мълчалив отказ или до прекратяване на производството.

За дейността на административните органи по време на извънредното положение следва да бъде възприет подход, аналогичен на предложения по-горе относно работата на съда – ако участниците в административните производства изпълнят в срок необходимите действия и указания, производството приключва с издаването на краен акт, а административните органи не извършват онези действия, които са обусловени от упражняването на правата на участниците в производството.

3.5. Определянето на нов срок според новата редакция на чл.4, зависи от наличието на *„уважителни причини“*, като в мотивите на законопроекта вносителите са посочили, че с предлаганата редакция на чл. 4 *„се дава легална дефиниция на понятието „уважителни причини“*.

Считаме, че дефиницията: *„задължителна изолация (карантина), хоспитализация в лечебните заведения за болнична помощ, отсъствие от страната по време на извънредното положение или други непредвидени обстоятелства“*, съдържа **неизчерпателно** изброяване на част от противоепидемичните мерки и ограниченията от противоепидемичен характер, но и на други обстоятелства, което прави непредвидимо в кои случаи разпоредбата би била приложима.

По изложените съображения считаме, че разпоредбата на чл. 4 следва да бъде запазена без промяна.

4. Относно предлаганото изменение на чл. 6 ЗМДВИП:

Предлаганите промени стесняват значително приложното поле на чл. 6 от действащия ЗМДВИП в две посоки:

- Относно последиците, които не се прилагат при забава, настъпила през периода на извънредното положение, и
- Относно кръга от сделки, при които разпоредбата е приложима.

Предлаганата редакция предвижда да не се прилагат само *„договорните последици“* при забава, което не изключва да се прилагат всички законни последици на забава, причинената от извънредното положение – като например **начисляването на законна лихва за забава** (особено по отношение на тези договорни задължения, чието неплащане на надежа или след покана не е обвързано от съответния договор с никакви договорни

санкции), включване на изпадналия в забава длъжник в Централния кредитен регистър на БНБ и пр.

С оглед на това е по-удачно запазването на сегашния обхват на разпоредбата – до “последниците”, т.е. до всички последници от забавата.

Намираме също за неоправдано от житейска и икономическа гледна точка забавата на плащания на задължения на частноправни субект, да не влече последници единствено и само по договорите за кредит и други форми на финансиране от банки или финансови институции. От една страна частноправните субекти имат редица задължения за плащане не само по договори за кредит (в това число договори за наем, който не представлява лизинг), а от друга страна частноправните субекти имат задължения за плащане и по договори, които представляват форми на кредитиране, но не от банки или финансови институции (в това число най-вече договори за парични заеми между фирми, както и договори за покупка на вещи или имоти на изплащане). Ето защо, считаме, че последниците на забавата следва да се прилагат по отношение на всички договорни задължения за плащане, с изключение на възнагражденията за труд и издръжка.

В допълнение при изброяване на непаричните последници от забавата на плащанията считаме, че би било удачно неизчерпателно изброяване: *“и всички други непарични и немуществени последници от тази забава”*, защото спирането на плащанията например може да обоснове състояние на неплатежоспособност по презумпция, което ще означава значителен брой фирмени фалити (дружества с открити производства по несъстоятелност), което ще има много негативен ефект за цялото общество.

Предвид изложеното предлагаме следната редакция на чл.6:

Чл.6. До отмяната на извънредното положение не се прилагат последниците от забава за плащане на задължения на частноправни субекти, както и непаричните последници като предерочна изискуемост, разваляне на договор, изземване на вещи и други последници по всякакви договори, с изключение на задължения за изплащане на възнаграждение за труд и издръжка.

5. Относно предлаганата нова разпоредба на чл. 6а ЗМДВИП:

5.1. Предлаганата разпоредба на чл. 6а съответства на обществената необходимост да бъде осигурена възможност за използване на съвременните технологии за дистанционна комуникация в работата на всички държавни и общински органи, за да не бъде засегната

работата им от наложените противоепидемични мерки в условията на извънредно положение.

Съвременните видеоконферентни платформи и софтуерни решения позволяват пълноценна връзка между участниците в нея, при спазване на правилата за идентификация на участниците, сигурност на връзката и информацията, осъществяване на аудиозапис и видеозапис, което позволява съвместяването на този вид комуникация с процесуалния принцип за „непосредственост“, включително осигуряване и на „публичност“ на провежданите по този начин дистанционни „заседания“.

5.2. Относно предлаганите редакции на чл. 6а, ал. 1 и ал. 2:

Считаме, че е необходимо в разпоредбата на чл. 6а, ал. 1 да бъде прецизирана, като се въведат критерии относно средствата за „*пряко и виртуално*“ участие в дистанционни заседания, и като се отчете необходимостта:

- От една страна да се осигури спазването на законовите изисквания за публичност на заседанията на някои органи, като например Висшият Съдебен съвет, чиито функции и правомощия са конституционно уредени в чл. 130 от Конституцията на България,
- От друга страна да се осигури спазването на законовите изисквания за тайна на съвещанието по чл. 21, ал. 1 ГПК и чл. 33, ал. 1 НПК (при видеоконферентна връзка между няколко съдии от колективен съдебен състав, чрез която се провежда закрито заседание).

Ето защо, предлагаме следната редакция на разпоредбата на чл. 6, ал. 1 и ал. 2

Чл.6а. (1) До отмяната на извънредното положение държавни и местни органи, съвети, комитети, комисии, включително органи на управление или контрол на фондове, сметки и други, могат да провеждат заседания от разстояние, като осигурят пряко и виртуално участие при спазване изискванията за кворум и лично гласуване, или да приемат решения неприсъствено. За проведеното заседание се изготвя протокол. За неуредените въпроси се прилагат специалните закони и актовете по прилагането им. Когато специалните закони и актовете по прилагането им, съдържат изискване за публичност на заседанията, се осигурява възможност за излъчване на заседанията в реално време. Когато специалните закони и актовете по прилагането им предвиждат тайна на заседанията и съвещанията, се осигурява неприкосновеността и тайната на заседанието чрез подходящи технологични решения за идентификация на участниците, сигурност и поверителност на връзката.

(2) До отмяната на извънредното положение разглеждането на съдебните производства и постановяване на съдебни актове в закрити и разпоредителни заседания продължава, а откритите съдебни заседания, включително заседанията на Комисията за защита на конкуренцията, могат да се провеждат от разстояние, като се осигурява чрез подходящи технологични решения за идентификация на участниците, сигурност и поверителност на връзката пряко и виртуално участие на страните и участниците в процеса или съответно производството. За проведените заседания се изготвя протокол.

6. Относно предлаганата заключителна разпоредба на § 9 от Законопроекта.

6.1. Относно разпоредбата на § 9, ал. 1.

Разпоредбата на § 9, ал. 1 предвижда, че спрените „*други срокове*“ по разпоредбата на чл. 3, т. 2 от досегашната редакция и по отменената т. 3 на чл. 3, продължават да текат след изтичането на три дни от обнародване на закона в Държавен вестник.

В условията на обявеното извънредно положение са необходими законодателни мерки, които да стимулират гражданите да изпълняват точно протиепидемичните мерки, без да търпят от това странични негативни последици – като пропускане на срокове по дела, пропускане на срокове за изпълнение на административни задължения, изпадане в забава за плащане и пр.

Мораториумът по чл. 3, т. 2 от ЗМДВИП относно „*други срокове*“ (касаещ преклузивните срокове, включително срокове за обжалване на административни актове, и други срокове, свързани с упражняване на права), както и на сроковете по т. 3 (за изпълнение на указания, дадени от административен орган), са част от тези законодателни мерки, които целят да създадат правна сигурност за всички граждани, че спазвайки протиепидемичните мерки в условията на извънредно положение няма да се окажат в положението да търпят неблагоприятни последици (и да изгубят материални права) поради пропуснат срок.

Отмяната на мораториума върху сроковете чрез предлаганите нови разпоредби на чл. 3, т. 2 и т. 3 ще има за резултат неяснота за кои случаи разпоредбите се прилагат, как следва да се изчисляват сроковете и кога изтичат. Отделно от това промяната на разпоредбите две седмици след приемането им, ще засили чувството на гражданите за правна несигурност и непредвидимост на действията на държавата в условията на извънредно положение.

6.2. Относно разпоредбата на § 9, ал. 2.С разпоредбата на § 9, ал. 2 е предвидено, че сирените срокове "извършените действия и удължените срокове от обявяването на извънредното положение до влизането в сила на този закон запазват силата си".

В светлината на предлаганото изменение на чл. 4 от ЗМДВИП, което предвижда неясната като правна характеристика процедура по „*определяне на нов нормативно определен или административно определен срок*“ да замени предвиденото по действащия ЗМДВИП удължаване на сроковете по чл. 4 с един месец след отмяната на извънредното положение, законочлътната разпоредба на § 9, ал. 2 изглежда напълно неясна. Възможно е да се приеме, че удължените срокове (които са всички срокове по чл. 4, т. 1 и т. 2, изтекли в периода от 13.03.2020 г. до влизането в сила на Законопроекта за изменение) запазват действието си и че веднъж удължени, тези срокове изтичат един месец след отмяната на извънредното положение. Ако това е така е нормата на чл. 4 в изменения и вид, не се постига никакъв правен ефект, като наред с това разпоредбата на § 9, ал. 2 ЗР на Законопроекта създава предпоставки за противоречиви тълкувания и правна несигурност, от каквито българското общество няма нужда в условията на извънредно положение.

Във всички случаи считаме, че в условията на извънредно положение от първостепенна важност е законодателят да бъде последователен и предвидим. **Законодателните мерки, въведени със ЗМДВИП по отношение на материалните и процесуални сроковете (разпоредбите на чл. 3 и 4), вече са породили своя ефект, считано от 13.03.2020 г. и е препоръчително – дори да подлежат на прецизиране, да бъдат запазени.**

В условията на продължаваща вече почти месец социална изолация и очакваното продължаване с поне още един месец на извънредното положение, тази законодателна промяна ще компрометира спазването на противоепидемичните мерки, защото всички граждани ще предпочетат да направят възможното, за да спазят всеки един изтичащ срок (като предприемат действия по посещаване на съответните съдилища, административни органи и служби), независимо дали срокът е бил спрял по реда на чл. 3 или удължен съгласно чл. 4.

Приложение: Проект на Приложение № 1 към чл. 3, т. 1 от предлаганата редакция на ЗМДВИП, съдържащо изброяване на производствата, включени в решенията на СК на ВСС от 15.03.2020 г., 16.03.2020 г., 26.03.2020 г. и 31.03.2020 г.

03.04.2020 г.

С уважение,

